

ՍՈՒՐԲ ԶԱԿՈՐ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՆԻՍ ՄԱՅՐ ԿԵՂԵՅԻ

ԾԱՌԱԿՄԱՆ ԵՏԲ ԵՐՐՈՐԴ ԿԻՐԱԿԻ
28 ՅՈՒՆԻՍԻՄԱՐ 2018

Կիրակնօրեայ Ընթերցումներ	Էջ 1
Նոր Մարտը (Ա.1)	Էջ 2
Ծանուցում	Էջ 4

ԵՍԱՅԻ ՄԱՐԳԱՐԻՏԻ ԳԻՐՔԷՆ (63.7-19)

Տիրոջ ողորմածութիւնը պիտի յիշեցնեմ, Տիրոջ մեծագործութիւնները պիտի փառաբանեմ. այն բոլորին համար որ Տէրը բրաւ մեզի համար: Իսրայէլի տան դատաւորն ու բարեբարը ի՛նքն է, որ իր ողորմութեամբ եւ արդարամտութեամբ այս բաները բրաւ մեզի:

Տէրը ըսաւ. «Ասոնք իմ ժողովուրդս են, որդիներս են, ամօթով պիտի չձգեն զիս»։ Եւ զանոնք փրկեց իրենց բոլոր նեղութիւններէն: Ո՛ր թէ պատգամաւոր մը կամ հրեշտակ մը, այլ Տէրը ի՛նք փրկեց զանոնք: Որովհետեւ կը սիրէր զանոնք եւ կը խնայէր անոնց, ինք անձամբ փրկեց. ոտքի կանգնեց եւ բարձրացուց զանոնք անցեալ բոլոր ժամանակներուն մէջ:

Բայց անոնք անհնազանդ գտնուեցան եւ իր սուրբ Հոգին տրամեցուցին. ուստի Տէրը թշնամացաւ եւ ինք պատերազմեցաւ անոնց դէմ:

Այն ատեն անոնք հին օրերը փնտռեցին, ըսելով. «Ո՛ր է Մովսէսը, Տիրոջ ծառան. ո՛ր է Տէրը որ ծովէն հանեց իր հօտին հովիւը. ո՛ր է ան որ իր սուրբ Հոգին դրաւ իր ժողովուրդին մէջ. ան՝ որ իր աջով առաջնորդեց Մովսէսը եւ իր անունը յաւերժացնելու համար իր փառաւոր զօրութեամբ անոր առջեւ բացաւ ծովուն ջուրերը:

Ապա իր ժողովուրդը բացուած անդունդէն անցուց այնպէս դիւրին՝ ինչպէս ձի մը կը քալէ չոր գետին վրայէն կամ ինչպէս նախիրը կ'անցնի դաշտին մէջէն: Տիրոջ Հոգին իջած՝ կ'առաջնորդէր զանոնք: Այո՛, այդպէս առաջնորդեցիր քու ժողովուրդդ, քու անունդ փառաւորելու համար:

Արդ, նայէ՛ երկինքէն, քու սուրբ եւ փառաւոր բնակութենէդ, եւ տե՛ս. ինչո՞ւ ա՛լ չես հետաքրքրուիր մեզմով եւ զօրութիւնդ ցոյց չես

տար. ո՛ր մնաց քու գթառատ ողորմութիւնդ, որով կը ներէիր մեզի:

Չէ՞ որ մեր հայրն ես դուն: Նոյնիսկ եթէ Աբրահամ չի գիտեր մեզ եւ Յակոբ չի ճանչնար մեզ, բայց դուն մեր Հայրն ես, ո՛վ Տէր, փրկէ՛ մեզ, որովհետեւ մենք սկիզբէն ի վեր քեզի կը պատկանինք:

Ինչո՞ւ կը ձգես որ խոտորինք քու ճամբաներէդ, ո՛վ Տէր, ինչո՞ւ թոյլ կու տաս որ խուլ ըլլանք քու կանչիդ եւ քու երկիւղդ չունենանք: Վերադարձի՛ր, Տէ՛ր, քու ծառաներուդ սիրոյն. վերադարձի՛ր այն ժողովուրդին սիրոյն որ քու ծառանդութիւնդ պիտի ըլլայ:

Չըլլայ որ ընդմիշտ կորսնցնենք Սիրնը, քու սուրբ լեռդ. որովհետեւ ահա մեր թշնամիները առժամաբար տիրեցին մեզի, ոտնակոխ ըրին քու սրբարանդ, ու մենք եղանք առաջուան նման, երբ տակաւին մեր Տէրը չէիր դուն, երբ դեռ քու անունդ չէինք կրեր»:

ՊՕՂՈՍ ԱՌԱՔԵԱԼԻ ՏԻՄՈԹԷՈՍԻ ԳՐԱԾ ԵՐԿՐՈՐԴ ՆԱՄԱԿԷՆ (3.1-12)

Սա՛ եւս գիտցիր, թէ վերջին օրերուն դժուար ժամանակներ պիտի գան, որովհետեւ մարդիկ պիտի դառնան անձնասէր, դրամապաշտ, ամբարտաւան, հպարտ, հայհոյիչ, ծնողներուն անհնազանդ, ապերախտ, սրբութիւնները ոտնակոխող, տմարդի, անգութ, հարախօս, անհանդուրժող, դաժան, բարիին թշնամի, մատնիչ, անպատկառ, գոռոզ, եւ աւելի հեշտանքը սիրող՝ քան զԱստուած: Երեւութապէս աստուածապաշտ են անոնք, բայց խորքին մէջ չեն հաւատար աստուածապաշտութեան զօրութեան: Զգուշացի՛ր անոնցմէ: Անոնց մէջ կան նաեւ այնպիսիներ, որոնք տունէ տուն կը մտնեն եւ իրենցմով կը հրապուրեն մեղքերով ծանրաբեռնուած եւ զանազան ցանկութիւններէ բռնուած թեթեւաբարոյ կիները, որոնք միշտ կ'ուզեն գիտնալ, բայց երբեք ճշմարիտ գիտութեան չեն հասնիր: Այնպէս ինչպէս Եանէս եւ Եամբէս մոգերը Մովսէսի հակառակեցան, միտքով ապականած եւ

հաւատքով սնանկ այս մարդիկն ալ ճշմարտութեան կը հակառակին: Բայց իրենց յաջողութիւնը երկար չի տեւեր, որովհետեւ իրենց անմտութիւնը շուտով յայտնի պիտի ըլլայ բոլորին, ճիշդ ինչպէս այն երկուքինը եղաւ:

Բայց դուն կառչած մնա իմ ուսուցումիս, կեանքի օրինակիս, յօժարութեանս, հաւատքիս, համբերատարութեանս, որոնք ցուցաբերեցի՝ նոյնիսկ հալածանքներուս եւ չարչարանքներուս մէջ: Գիտես թէ ի՞նչ պատահեցաւ ինծի Անտիոքի, Իկոնիոնի եւ Լիստրայի մէջ. թէ ի՞նչպիսի հալածանքներ կրեցի, եւ այդ բոլորէն Տէրը զիս ազատեց: Նոյնպէս, բոլոր անոնք որոնք կ'ուզեն աստուածապաշտութեամբ Քրիստոս Յիսուսի միացած ապրիլ, անպայման հալածանքներու պիտի ենթարկուին:

ՅԻՍՈՒՍ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԱԻԵՏԱՐԱՆԷՆ

ԸՍՏ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԻ

(6.22-38)

Յաջորդ օր, ժողովուրդը՝ որ մնացած էր լիճին միւս կողմը, տեսաւ թէ հոն միայն մէկ նաւակ կար, որուն մէջ Յիսուսի աշակերտները մտան եւ առանձին գացին. իսկ Յիսուս աշակերտներուն հետ նաւակ չմտաւ: Յետոյ Տիբերիայէն ուրիշ նաւակներ ալ եկան հոն, ուր Յիսուս Աստուծոյ գոհութիւն տալով բազմացուցած էր հացը եւ տուած ժողովուրդին, որպէսզի ուտեն: Ժողովուրդը տեսնելով թէ Յիսուս հոն չէր, ոչ ալ իր աշակերտները, նաւակները առին եւ Կափառնաում եկան Յիսուսը փնտռելու համար: Երբ զինք գտան լիճին միւս կողմը, հարցուցին. «Վարդապետ, ե՞րբ եկար հոս»: Յիսուս անոնց պատասխանեց. «Կ'ըսեմ ձեզի, վստահաբար դուք զիս կը փնտռէք՝ ո՛չ թէ որովհետեւ հրաշքներ տեսաք, այլ որովհետեւ այդ հացէն կերաք եւ կշտացաք: Փոխանակ կորստական ուտելիքը փնտռելու, ջանացէք ապահովել այն կերակուրը որ յաւիտենական կեանքի մէջ կը մնայ: Այդ կերակուրը Մարդու Որդին պիտի տայ ձեզի, որովհետեւ Հայրն Աստուած իր հաւանութեան կնիքը դրաւ անոր վրայ»:

Անոնք հարցուցին. «Ի՞նչ ընենք, որ Աստուծոյ ուղածը կատարած ըլլանք»: Յիսուս անոնց պատասխանեց. «Աստուծոյ ուղած գործը այն է, որ հաւատաք անոր՝ որ ինք զրկեց»: Անոնք ըսին. «Ի՞նչ հրաշք պիտի գործես, որպէսզի տեսնենք եւ քեզի հաւատանք. ի՞նչ պիտի ընես: Մեր հայրերը մանանան կերան անապատին մէջ, ինչպէս գրուած է. «Անոնց երկինքէն հաց տուաւ ուտելու համար»: Յիսուս անոնց ըսաւ. «Ճշմարտութիւնը կ'ըսեմ ձեզի, թէ ինչ

որ Մովսէս ձեզի տուաւ՝ երկինքէն իջած հացը չէր: Հայրս է որ ձեզի կու տայ երկինքէն իջած ճշմարիտ հացը: Որովհետեւ Աստուծոյ տուած հացը ան է՝ որ երկինքէն կ'իջնէ եւ կեանք կու տայ աշխարհին»: Անոնք ըսին. «Տէ՛ր, մի՛շտ տուր ձեզի այդ հացը»:

Յիսուս ըսաւ անոնց. «Ես եմ կեանքի հացը: Ան որ ինծի կու գայ՝ բնաւ պիտի չանօթենայ եւ ան որ ինծի կը հաւատայ՝ երբեք պիտի չծարաւնայ: Բայց հիմա ըսի ձեզի, տեսաք ալ զիս, եւ տակաւին չէք հաւատար: Բոլոր անոնք որ Հայրը ինծի կու տայ՝ ինծի պիտի գան, եւ ես ինծի եկողը պիտի չմերժեմ. որովհետեւ ես երկինքէն իջայ՝ ո՛չ թէ իմ կամքս կատարելու, այլ կամքը անոր՝ որ զիս զրկեց»:

ՆՈՐ ՄԱՐԴԸ

ԹԱՄԸՍ ՄԸՐԹԸՆ

ԹԱՐԳԱ. ՍԱՀԱՅՈՒՄ

20-րդ դարու աստուածաբանութեան մէջ, Թամս Մըրթըն կը յայտնուի որպէս արեւմուտի միջնադարեան մեծ խորհրդագագեցնող (mystics) ներշնչուած, սնած խորհրդագագ մը իր կարգին: Միաժամանակ հոգեւոր մտի այնպիսի երեւոյթ մը, որ այլ կրօններու, մանաւանդ Զեն աւանդութեան հետ մշակած է ինքնախորացման յարաբերութիւն մը: Եթէ այս երկուքին վրայ աւելցնեմք իր աստուածաբանական եւ փիլիսոփայական ու գրական հմտութիւնը, եւ վերջինի պարագային՝ նաեւ տաղանդը, ու բոլորէն վեր՝ անձնաւորութեան հեգուրթիւնը, ապա կը գտնուինք դէմքի մը առջեւ, որ նոր ժամանակներու եռամեծար վարդապետ մըն է — Թարգմանիչ:

ՆԵՐՔԻՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

1

Կեանքն ու մահը մեր հոգիէն ներս պատերազմի մէջ են: Հազիւ ծնած՝ միաժամանակ կը սկսինք ապրիլ ու մեռնիլ:

Նոյնիսկ եթէ անոր նուազագոյն գիտակցութիւնը չունենանք, կեանքի ու մահուան այս մարտը անողոքօրէն եւ անգուլթօրէն կը շարունակուի մեր մէջ: Եթէ յանկարծ անոր ամբողջապէս գիտակից դառնանք, ոչ թէ միայն մարմնով եւ մեր զգացումներով, այլեւ ամէն

ինչէ վեր՝ մեր հոգիով, մենք մեզ ներգրաւուած կը գտնենք սոսկալի ըմբշամարտի մը մէջ, ահօնիայի¹ մը՝ ոչ թէ հարցումներու եւ պատասխաններու, այլ լինելութեան եւ ոչնչութեան, հոգիի եւ ունայնութեան: Անսահման յուսահատութեան եզրին մղուող պատերազմներէն այս ամենասոսկալիին մէջ, հետզհետէ գիտակից կը դառնանք, թէ անոր համար որ ճշմարտապէս կ'ընդունշմարէ ծածուկ եւ հոգեւոր «պատասխան» մը, որուն երջանկօրէն յանձնառու կը մնայ, կեանքը աւելի է քան վարձատրութիւնը: Ասիկա «մտքի հանգստութիւն գտնել»-ու կամ «կրօնական խնդիրներ լուծել»-ու խնդիրէ մը աւելի է:

Արդարեւ, ահօնիայի ամենախաւար խորքերը իջնողին համար, կրօնական խնդիրները անիմաստ չուլլանք մը կը դառնան: Ան ժամանակ չունի նման բաներ արտօնելու: Ան իր կեանքին համար պայքարի մէջ է: Իր գոյութիւնը ինքնին ընկղմող նաւ մըն է, ամէն մէկ շնչառութեան ռուպէին՝ մատնուած ոչնչամոյն ըլլալու, թէեւ տակաւին անբացատրելիօրէն կը շարունակէ ծփալ ունայնութեան մէջ: Այսպիսի ժամանակ մը, պատասխան ունեցող հարցումները՝ յուսահատ մտքի անգուլթ ծաղր մըն են: Գոյութիւնը ինքնին անհեթեթ հարց մը կը դառնայ, նման Զեն Բօանին². եւ այսպիսի հարցի մը պատասխան գտնելը՝ կատարելապէս անյոյս ճիգ մը ըլլալու է: Անհեթեթ հարցում մը կրնայ միայն անհեթեթ պատասխան մը ունենալ:

Յիրաւի, կրօնքները միայն պատասխաններ չեն հայթայթեր հարցումներու: Կամ գոնէ իրենք զիրենք այս պաշտօնին մէջ չեն սահմանափակեր մինչեւ իրենց այլասերումը: Փրկութիւնը աւելին է քան հարցումի մը պատասխանը: Աղէտէ մը ողջ դուրս գալը միայն պատասխանը չէ՝ «Պէտք է փախչիմ» հարցումին:

Կեանքի ու մահուան մարտին մէջ, ամէն ինչ կախեալ է վախճանական ելքէն: Կանխաւ ոչինչ ապահովուած է: Ոչինչ վերջնականապէս բացորոշ է: Ելքը ձգուած է մեր ընտրութեան: Եւ այդ իսկ է պատճառը ահօնիայի մուլթ արհաւիրքին. մենք չենք կրնար ապահով ըլլալ մեր ընտրութեամբ: Մենք բաւարար զօրութիւնը ունի՞նք շարունակելու կեանքը ընտրել, երբ ապրիլ կը նշանակէ մեր խորագոյն ինքնութեան մէջ անդադար մղել այս անհեթեթ մարտը գոյի եւ անգոյութեան:

Մեր մէջ կեանքին արմատները անմահ ու անխոցելի կը մնան եթէ յոյսով շարունակենք բարոյապէս ողջ պահել մենք մեզ: Սակայն յոյսը իր գերբնական կատարեալ եզրով մեր

զօրութենէն անդին է: Եւ երբ ապրիլ կամենալու համար փորձենք մենք մեզ յոյսին մէջ պահել զուտ բիրտ յամառութեամբ, կը յանգինք եթէ ոչ յուսահատութեան, ապա անկէ աւելի գէշին՝ պատրանքին (իրականութեան մէջ նման պատրանք մը յուսահատութիւն մըն է, որ կը մերժէ ինքզինք ճանչնալ. երկչոտները իրենց յուսահատութեան կու տան աւելի մեղմ կերպարանքը պատրանքի):

Ապա ուրեմն, յոյսը պարզեւ մըն է: Նման կեանքին, անիկա Աստուծոյ պարզեւ մըն է, ամբողջական, անակնկալելի, անհասկնալի, տրուող հակառակ ենթակային անարժանաւորութեան: Անիկա կը ցայտէ ոչնչութենէն, ամբողջապէս ձրիօրէն: Բայց անոր հանդիպելու համար, պէտք է իջնենք ոչնչութեան մէջ: Ու այնտեղ է որ, երբ մերկացած ենք մեր անձին վրայ, մեր ուժին վրայ վստահութենէն, եւ երբ այլեւս գրեթէ դադրած ենք գոյութիւն ունենալէ, կատարելապէս կը հանդիպինք յոյսին: «Տեսնուած յոյսը՝ յոյս չէ», կ'ըսէ Պօղոս առաքեալ: Յոյս չէ, ուրեմն, յուսահատութիւն է: Տեսնել յոյսը՝ լքել է յոյսը:

Քրիստոնէական «չտեսնուած» յոյսը հաղորդութիւն է Քրիստոսի օրհասական տագնապին (agony): Մեր սեփական ահօնիային նմանեցումն է Աստուծոյ ահօնիային. անոր՝ որ ինքզինք ունայնացուց եւ հնազանդ դարձուց ի մահ (unto death): Յոյսը մահուան մէջ ընդունումն է կեանքին, ոչ թէ որովհետեւ մենք քաջութիւնը ունինք, կամ լոյսը, կամ իմաստութիւնը ընդունելու կեանքը, այլ որովհետեւ հրաշքով մը Կեանքի Աստուածը ինք կ'ընդունի մեր մէջ ապրիլ ճիշդ այն պահուն, երբ մենք մահուան մէջ իջնելու վրայ կ'ըլլանք:

Պայքարին մէջ ընդդէմ մահուան, ամէն իրաւ կրօնական խոհ կը վստահեցնէ մարդը զինել այնպիսի գէնքերով, որոնք պիտի ապահովեն կեանքին յաղթանակը մահուան վրայ:

ԾԱՆՕԹԱԳՐԱԿԱՆ

1.- Ակօնիա: Քանի այս բաժնի վերջաւորութեան յստակօրէն գրուած է բառին առնչումը Յիսուսի Գեթսեմանիական փորձառութեան, ապա անիկա «հոգեվարք» չի նշանակեր: Դուկասի աւետարանի գրաբարը ունի «տագնապ» բառը (22.44): Նոյնպէս՝ Նոր Աշխարհաբար Թարգմանութիւնը: Աստուածաշունչի Միացեալ Ընկերութիւններու հրատարակած Ս. Գիրքը, Դուկաս 22.43-ին մէջ բառը թարգմանուած ունի «սաստիկ նեղութիւն» բացատրութեամբ: Արդ, մատուցուած բաժնին համագիրը աւելի յարմար ցոյց կու տայ «ակօնիա»-ն թարգմանել «օրհասական տագնապ» բացատրութեամբ, ինչ որ կատարած եմ անգլերէն բառին պարագային:

2.- Քօան: Բառը յարակարծական մանրապատում կամ հանելուկային ասոյթ կը նշանակէ: Քօանով Զեն Պուտտայական վանականներ կը խոկան, որպէսզի կարեման լինի իրենց կախումնաւորութիւնը միտէն, եւ ճգնելու՝ ի խնդիր ներքին յանկարծակալ լուսաւորման:

ՍՈՒՐՔ ՅԱԿՈՔ
ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՆԻՍՏ ՄԱՅՐ ԵԿԵՂԵՑԻ
ÉGLISE ARMÉNIENNE
SOURP HAGOP
ARMENIAN CHURCH

ԱՍՏՈՒԱԾԱՇՈՒՆՉԻ ՍԵՐՏՈՂՈՒԹԵԱՆ -ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ԽՄԲԱԿՆԵՐ

ՆՈՐԱՎԱՆՔ Խմբակ

16-25 տարիքի երիտասարդներու
համար

Երկշաբաթական դրութեամբ
Կիրակի առաւօտեան՝

Ժամը 9.45-10.45

ՆԱՐԵԿ Խմբակ

26-40 տարիքի երիտասարդներու
համար

Երկշաբաթական դրութեամբ
Կիրակի առաւօտեան՝

Ժամը 10.00-11.00

Հետաքրքրուողներէն կը խնդրուի

կապուիլ դիւանատուն՝ **514 331 5445** կայան 202